

UCHWAŁA NR III/28/2018
BURMISTRZA GŁUSZYCY

z dnia 19 grudnia 2018 r.

w sprawie ustanowienia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Głuszycy na lata 2019 - 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2018 r. poz. 994 z późn. zmianami) w związku z art. 176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej(Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zmianami), Rada Miejska w Głuszycy uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Wspierania Rodziny dla Gminy Głuszycy na lata 2019 - 2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Głuszycy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Głuszycy

Grzegorz Milczarek

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zmianami) nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program Wspierania Rodziny dla Gminy Głuszyca na lata 2016 - 2018 uchwalonego Uchwałą Rady Miasta Nr XXI/134/2016 z dnia 30 marca 2016 roku obowiązuje do dnia 31 grudnia 2018 roku, w związku z powyższym powstaje konieczność wprowadzenia Program Wspierania Rodziny dla Gminy Głuszyca na lata 2019 – 2021.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY GŁUSZYCA NA
LATA 2019 - 2021**

GŁUSZYCA 2018

Spis treści

I Wprowadzenie	3
II Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Głuszycza	3
III Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem	6
IV Założenia programu	5
V Adresaci programu	6
VI Cele programu	6
VII Oczekiwane rezultaty	6
VIII Oczekiwane rezultaty	6

I. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zmianami) nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

II. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Głuszycy

W okresie trwania poprzedniego programu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuszycy objął szeroko rozumianym wsparciem 347 rodzin, w tym 85 rodzin z dziećmi. Pośród nich były 23 rodziny wielodzietne i 42 rodziny niepełne¹. W okresie od stycznia 2016 roku do 30 września 2018 roku ze świadczeń rodzinnych skorzystało 439 rodzin. Dział świadczeń rodzinnych okresie trwania programu wydał 198 Kart Dużej Rodziny². Wsparciem asystenta rodziny objętych zostało w roku 2016 - 18 rodzin (51 dzieci), w 2017 roku - 20 rodzin (47 dzieci), od dnia 01 stycznia 2018n r. do dnia 30 listopada 2018 roku - 16 rodzin (38 dzieci) W 2017 r. w pieczy zastępczej przebywało 12 dzieci natomiast w placówkach opiekuńczo – wychowawczych 6 dzieci. W chwili obecnej 13 dzieci przebywa w pieczy zastępczej natomiast 4 przebywa w placówkach opiekuńczo wychowawczych, gdzie zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina Głuszycy współfinansuje ich pobyt³.

Jak wynika z danych oświatowych na terenie gminy funkcjonują 2 publiczne szkoły podstawowe, 1 szkoła podstawowa niepubliczna oraz 1 gimnazjum. W roku szkolnym 2018/2019 do szkół podstawowych uczęszcza 623 dzieci natomiast do gimnazjum 45. W Gminie Głuszycy funkcjonuje Przedszkole Samorządowe do którego do dnia 30 września 2018 roku r. uczęszczało 125 dzieci. Do punktu przedszkolnego znajdującego się przy Niepublicznej Szkole Podstawowej Fundacji "Jawor" uczęszcza 20 dzieci, natomiast do Żłobka Gminnego uczęszcza 44 dzieci. Na

¹ źródło: Sprawozdania dla MRPiPS z realizacji zadań pomocy społecznej za lata 2016, 2017, 2018.

²źródło: Sprawozdania dla MRPiPS z realizacji zadań świadczeń rodzinnych za lata 2016, 2017, 2018.

³ źródło: Sprawozdania dla MRPiPS z realizacji zadań wspierania rodziny i pieczy zastępczej za lata 2016, 2017, 2018

terenie Gminy Głuszycy funkcjonuje 5 świetlic, z których korzysta około 65 dzieci i młodzieży. Ponadto w szkołach podstawowych i gimnazjum znajdują się również świetlice przyszkolne. W okresie od stycznia 2016 roku do listopada 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuszycy finansował dożywianie 97 dzieciom z rodzin najuboższych⁴. W 2017 roku z pomocy w postaci świadczenia wychowawczego 500+ skorzystało 476 rodzin⁵. Z pomocy w postaci stypendium socjalnego skorzystało 58 uczniów z terenu Gminy Głuszycy⁶.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest posiadanie niskich dochodów oraz bezrobocie. Bezrobocie jest dla wielu rodzin czynnikiem, który powoduje degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, a tym samym potęguje biedę. Problem bezrobocia jest o tyle niebezpieczny, że jest jedną z najczęstszych przyczyn prowadzących do ubóstwa. Najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny, co w konsekwencji prowadzi do korzystania przez nią z pomocy społecznej. Brak pracy oraz długotrwałe jej poszukiwanie najczęściej wpływa także na kondycję psychiczną zarówno osoby bezrobotnej jak i całej rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

⁴źródło: Sprawozdania dla MRPiPS z realizacji wieloletniego programu dożywiania na lata 2014 - 2020

⁵ źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej dla Gminy Głuszycy za rok 2017 s. 11

⁶ źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej dla Gminy Głuszycy za rok 2017 s. 12

III. Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • nowe rozwiązania i narzędzia prawno - instytucjonalne mające na celu wspieranie rodziny, a nie ingerowanie w nią (m. in. instytucja asystenta rodziny), • system pomocy społecznej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno – ekonomicznej, • dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, • rozwijający się system pieczy zastępczej, • realizacja licznych programów osłonowych i profilaktycznych, • kompetentna ale także stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, • zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny, • ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. • otwartość Urzędu Miasta i Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym, 	<ul style="list-style-type: none"> • mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, • brak aktywności w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych • niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego dla młodzieży zagrożonej demoralizacją.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej, • możliwość pozyskania środków na 	<ul style="list-style-type: none"> • ubożenie społeczeństwa i osłabienie się funkcji opiekuńczej rodziny, • brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych

<p>pomoc rodzinie i dziecku ze środków unijnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • możliwość stosowania działań i realizacji projektów zapobiegających wykluczeniu społecznemu osób i rodzin • tworzenie nowych form pracy z rodziną, w tym usług psychologa i prawnika. 	<p>rodzin,</p> <ul style="list-style-type: none"> • niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej, • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne. • brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia,
--	---

IV. Założenia programu

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Głuszycy na lata 2019 – 2021 jest kontynuacją Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Głuszycy na lata 2016 - 2018 uchwalonego Uchwałą Rady Miasta Nr XXI/134/2016 z dnia 30 marca 2016 roku. Podstawowym założeniem programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie jej pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do utrzymania dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie.

Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągnięta w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.

Celem działań jest zapobieganie powstawania sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

V. Adresaci programu

Rodziny oraz dzieci przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz inne dysfunkcje mogące zagrażać prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny i dziecka w rodzinie naturalnej.

VI. Cele programu

CEL GŁÓWNY:

Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie Głuszycy.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin

Zadania:

- Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
- Zapewnienie bezpieczeństwa materialno - bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości.
- Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki szkolne, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki, umożliwianie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego.
- Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Głuszycy.
- Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym.
- Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
- Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno – zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia.

Realizatorzy: OPS, PUP, Rada Miejska, Urząd Miejski, placówki oświatowe, CK MBP

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny

Zadania:

- Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy.
- Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego i prawnego.
- Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomaganie rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych.
- Promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mając mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko.
- Prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji.
- Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- Zapewnienie opieki nad dziećmi rodziców pracujących.
- Podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci.
- Współfinansowanie placówek wsparcia dziennego takich jak: świetlice dla dzieci.
- Realizacja na terenie gminy programów zdrowotnych.
- Udział Gminy w rządowych i innych programach wspierania rodzin.
- Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom.
- Rozwój i wykorzystywanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej.

Realizatorzy: OPS, CK MBP, Urząd Miejski, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, placówki oświatowe

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym

Zadania:

- Wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.

- Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach)
- Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach.
- Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno - wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym.
- Realizowanie programów prozdrowotnych.
- Udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdujących się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzicom.
- Podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania nawyków i postaw życiowych.
- Podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niedomagających.
- Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów.
- Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno - wychowawczych dla uczniów z trudnościami.
- Organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami.
- Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
- Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.
- Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Realizatorzy: OPS, placówki oświatowe, CK MBP, GKRPA, Urząd Miejski

4. Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo

Zadania:

- Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracownika socjalnego.
- Objęcie rodziny wsparciem asystenta w przypadku zagrożenia odebraniem dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
- Podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców.
- Współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań.
- Organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkole oraz w placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych.
- Wspieranie działalności świetlic i organizowanie w nich pomocy i opieki dla dzieci w godzinach poza szkolnych.
- Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.
- Mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno – edukacyjno - terapeutycznych oraz specjalistycznej konsultacji.

Realizatorzy: OPS, placówki oświatowe, Urząd Miejski, GKRPA, Policja

5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy

Zadania:

- Realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy.
- Organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie.
- Promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka.
- Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
- Promocja instytucji udzielających pomocy w przypadkach zaistnienia zjawiska przemocy.
- Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy.
- Wspieranie rozwoju i działania podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Realizatorzy: OPS, Policja, placówki oświatowe, GKRPA, Rada Miejska, Zespół Interdyscyplinarny

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuszycy;
- Punkt Interwencji Kryzysowej w Głuszycy;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu;
- Urząd Miejski w Głuszycy;
- Komisariat Policji w Głuszycy;
- Zespół Interdyscyplinarny;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Sąd Rejonowy w Wałbrzychu;
- Kuratorzy Sądowi;
- Placówki służby zdrowia;
- Placówki oświatowe;
- Stowarzyszenia, fundacje;

- Pedagodzy szkolni, specjaliści i terapeuci.

VII. Oczekiwane rezultaty

- Podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku
- Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych;
- Konsolidacja działań różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych i instytucji z terenu Gminy jak i spoza Gminy;
- Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania bez konieczności umieszczenia w pieczy zastępczej bądź placówkach opiekuńczych;
- Reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka na łono rodziny naturalnej.

VIII. Postanowienia końcowe

- Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.
- Sprawozdania z wykonania zadań określonych programem przedstawia się zgodnie z art. 179 ust. 1 z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zmianami) do dnia 31 marca każdego roku wraz z przedstawionymi potrzebami odpowiednio radzie gminy.
- Program będzie podlegał ewaluacji rocznej. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność prowadzonych działań.
- Za koordynację Programu odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuszycy.
- Realizator programu sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazuje je właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zmianami).